

Socialförvaltningen

Central administration

Annette Stjernfeldt, administrativ chef

0589-870 98

annette.stjernfeldt@arboga.se

Socialnämnden

Svar på motion, Arboga kommun som föregångskommun gällande barn och ungas psykiska hälsa - för de yngre barnen

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. Motionen anses vara besvarad och att socialförvaltningen ser positivt på ett utökat samarbete, frågan behöver dock utredas vidare innan ett beslut om inrättande av en Familjecentral kan tas.

Sammanfattning

Sara Axelsson Gustafsson (S) har inkommit med en motion till kommunfullmäktige den 2 juni 2022, § 61, med förslag att kommunen ska initiera arbetet med att upprätta en familjecentral där olika aktörer kan vara samlokaliserade och samverka direkt runt barnets familj samt att kommunen i det arbetet aktivt ska söka samverkan och tidig delaktighet med de aktörer som i dag utför de delar som bör ingå i en sådan verksamhet.

Beskrivning av samverkan som pågår idag

Samverkan med förskolan

Under 2017 startades ett samarbete mellan Individ- och familjeomsorgens öppenvård och förskolan där man gemensamt hittade ett arbetssätt som idag gör det möjligt för barn och deras familjer att få tidiga insatser.

Samverkan med Barnvårdscentralerna (BVC) och Mödravårdscentralerna (MVC)

Individ- och familjeomsorgens socialsekreterare och familjebehandlare har under många år tillbaka haft gemensamma samverkansträffar med de båda BVC-/MVC-mottagningarna för att prata om gemensamma mål och lämna information kring arbetssätt

och vad som sker inom de egna verksamheterna. BVC har också sedan 3 år tillbaka möjlighet att tipsa föräldrar om det stöd som finns och att föräldrar kan komma till Individ- och familjeomsorgen för tidiga insatser på samma vis som föräldrar som har kontakt med förskola.

Samverkan med Svenska kyrkan

Svenska kyrkan i Arboga anordnar en öppen verksamhet för föräldrar och barn 0 – 6 år som kalla för "Kyrkis". Där umgås, leker, pysslar och sjunger man tillsammans. Ingen anmälan behövs. Verksamheten bedrivs centralt i Arboga, Medåker och Götlunda.

Individ- och familjeomsorgens öppenvårdspersonal var delaktiga i kyrkans verksamhet för ca 10 år sedan men idag finns ingen samverkan med kyrkan gällande deras verksamhet "Kyrkis".

Omvärldsbevakning med närliggande kommuner i Västmanland

Hallstahammars kommun bedriver en familjecentralsliknande verksamhet och Köpings kommun startade en familjecentral 2018. Kungsörs kommun har ingen familjecentral.

Tankar kring inrättande av en familjecentral i Arboga

Regeringen har en uttalad nationell strategi kring stärkt föräldraskapsstöd där syftet är att främja barnets hälsa och utveckling. I strategin lyfter man fram familjecentral som en verksamhet som en stödjande miljö.

I Arboga pågår det idag samverkan mellan socialtjänsten och andra aktörer som träffar föräldrar till barn 0 – 6 år. Att få ihop alla aktörer under samma tak skulle generera vinster som ökad förmåga att tidigt upptäcka och tillgodose behov av stöd bland barnfamiljer.

En familjecentral skulle ge Arboga kommuns yngre barn en möjlighet till ytterligare stärkt stöd i sin fortsatta utveckling. En familjecentral skulle gynna barnets rätt till en social trygghet och en skälig levnadsstandard samt föräldrars rätt till stöd i sitt föräldraskap (FN:s konvention om barnets rättigheter, art. 5,18, 26, 27).

För att en Familjecentral ska kunna bli verklighet krävs det en omfördelning och prioritering av de ekonomiska resurserna i

kommunen. Barn och utbildningsförvaltningen har idag ingen öppen förskola som oftast är basen i en familjecentral. Individ- och familjeomsorgen har idag en person anställd som arbetar förebyggande men som finansieras av statsbidrag.

Socialförvaltningen ser positivt på ett utökat samarbete. Både inom den egna kommunen och med externa aktörer. Frågan behöver dock utredas vidare innan ett beslut om inrättande av en Familjecentral kan tas.

Ärendebeskrivning

Beskrivning av samverkan som pågår idag

Samverkan med förskolan

Under 2017 startades ett samarbete mellan Individ- och familjeomsorgens öppenvård och förskolan där man gemensamt hittade ett arbetssätt som idag gör det möjligt för barn och deras familjer att få tidiga insatser. Målgrupp är föräldrar med barn i ålder 0 - 6 år och syftet är att ge föräldrar stöd i föräldrarollen när barnen är små för att förebygga ohälsa och sociala problem i framtiden. Föräldrar som har barn på förskolan får kontinuerligt information, via barnets personal på förskolan, att de kan vända sig till Individ- och familjeomsorg för stödinsatser i föräldrarollen. Det kan bl. a. handla om att skapa goda rutiner hemma, få hjälp med föräldrastrategier och stöd i gränssättning för barnen, samarbete mellan föräldrar med mera. De första träffarna med familjebehandlarna sker utan beviljad insats och ingen journal förs. Om föräldrarna sedan önskar fortsätta med insats får de hjälp med att göra en ansökan och ett beslut om bistånd enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen beviljas.

Samverkan med Barnavårdscentralerna (BVC) och Mödravårdscentralerna (MVC)

Individ- och familjeomsorgens socialsekreterare och familjebehandlare har under många år tillbaka haft gemensamma samverkansträffar med de båda BVC-/MVC-mottagningarna för att prata om gemensamma mål och lämna information kring arbetssätt och vad som sker inom de egna verksamheterna. BVC har också sedan 3 år tillbaka möjlighet att tipsa föräldrar om det stöd som finns och att föräldrar kan komma till Individ- och familjeomsorgen för

tidiga insatser på samma vis som föräldrar som har kontakt med förskola. Under 2021 började också ett arbete med att kunna erbjuda alla nyblivna föräldrar stöd. Planering har varit att familjebehandlare ska träffa föräldrar på BVC för att möta familjer med små barn tidigt, redan vid 4-månaderskontrollen. Detta har inte kommit i gång och en av anledningarna har varit restriktioner kring covid-19.

MVC har bjudit in familjebehandlare till föräldrakurser som de håller för blivande föräldrar där familjebehandlare har informerat om socialtjänsten samt vilket stöd som finns att få som nybliven förälder.

Samverkan med Svenska kyrkan

Svenska kyrkan i Arboga anordnar en öppen verksamhet för föräldrar och barn 0 – 6 år som kallas för "Kyrkis". Där umgås, leker, pysslar och sjunger man tillsammans. Ingen anmälan behövs. Verksamheten bedrivs centralt i Arboga, Medåker och Götlunda.

Individ- och familjeomsorgens öppenvårdspersonal var delaktiga i kyrkans verksamhet för ca 10 år sedan men idag finns ingen samverkan med kyrkan gällande deras verksamhet "Kyrkis".

Omvärldsbevakning med närliggande kommuner i Västmanland

I Hallstahammar har de anordnat familjecentralsliknande verksamhet. Chefen för Individ- och familjeomsorgen (IFO) i Hallstahammar beskriver att de har sin öppenvård med sju familjebehandlare i samma lokaler som kommunens öppna förskola. Öppna förskolans verksamhet finansieras av BUN- Barn och utbildningsförvaltningen, men IFO står för lokaler och arbetsledning. IFO har också en pedagog anställd i förskolan som arbetar 50 % som pedagog och 50 % som familjebehandlare. Lokalerna ligger tillsammans med Region Västmanlands lokaler där vårdcentralen och barnhälsovården finns, vilket underlättar samverkan med BVC. Samverkan pågår regelbundet med Svenska kyrkan som kommer till öppna förskolan. Familjebehandlarna finns med vissa stunder för att skapa kontakt och lättare kunna fånga upp föräldrar med behov av stöd. Alla föräldrautbildningar som erbjuds finns att få utan bistånd.

Köpings kommun har drivit frågan om familjecentral i många år och startade upp sin verksamhet i gamla Tingshuset lokaler i oktober 2018. Familjecentral drivs i samverkan mellan Social och

Arbetsmarknad, Regionen och Utbildningsförvaltningen i Köping. Huvudansvaret har Utbildningsförvaltningen. Den Öppna förskolan är hjärtat/basen i verksamheten som sedan samverkar med MVC, BVC och familjevägledare från Socialtjänsten. Verksamheten riktar sig till blivande föräldrar, föräldrar och deras barn 0 - 6 år. Syftet är att få råd, stöd och vägledning i föräldraskapet.

Kungsörs kommun har ingen familjecentral.

Tankar kring inrättande av en familjecentral i Arboga

Regeringen har en uttalad nationell strategi kring stärkt föräldraskapsstöd där syftet är att främja barnets hälsa och utveckling. I strategin lyfter man fram familjecentral som en verksamhet som en stödjande miljö där det hälsofrämjande arbetet stödjer blivande föräldrar, barn, föräldrar och andra viktiga vuxna runt barnet att utveckla sina förmågor, sitt självförtroende och sin hälsa.

I Arboga pågår det idag samverkan mellan socialtjänsten och andra aktörer som träffar föräldrar till barn 0 – 6 år. Att få ihop alla aktörer under samma tak skulle generera vinster som ökad förmåga att tidigt upptäcka och tillgodose behov av stöd bland barnfamiljer.

Tillsammans skulle man kunna erbjuda både riktat individuellt stöd till enskilda föräldrar och generellt föräldraskapsstöd till grupper av föräldrar. Det individuella stödet finns idag att få via socialtjänsten men det generella föräldraskapsstödet skulle kunna ges i större utsträckning via en familjecentral.

En familjecentral skulle ge Arboga kommuns yngre barn en möjlighet till ytterligare stärkt stöd i sin fortsatta utveckling. En familjecentral skulle gynna barnets rätt till en social trygghet och en skälig levnadsstandard samt föräldrars rätt till stöd i sitt föräldraskap (FN:s konvention om barnets rättigheter, art. 5,18, 26, 27).

För att en Familjecentral ska kunna bli verklighet krävs det en omfördelning och prioritering av de ekonomiska resurserna i kommunen. Barn och utbildningsförvaltningen har idag ingen öppen förskola som oftast är basen i en familjecentral. Individ- och

familjeomsorgen har idag en person anställd som arbetar förebyggande men som finansieras av statsbidrag.

Socialförvaltningen ser positivt på ett utökat samarbete. Både inom den egna kommunen och med externa aktörer. Frågan behöver dock utredas vidare innan ett beslut om inrättande av en Familjecentral kan tas.

Ingela Iversen
Socialchef

Eva Lagerström
Verksamhetschef IFO

Skickas till:
Kommunstyrelsen
Akten